

שתיים-שלוש שורות

„מספרי העולם“
ליוסף ליכטנבום

הוצאת אחיאסף, ירושלים

יוסף ליכטנבום הוא קודם כל משורר ומשורר-אינדיבידואליסט; ובכן, אדם השקוע ראשו ורובו בעולמו שלו ושאינו מסוגל, לכ"אורה, לחדור לעולמות אחרים. הגנה הוכיח בספרו זה, שלא כן הדבר. כאן אנו רואים אותו כנאמן ביתם של יוצרים רחוקים ממנו וזקא בשדה הפרוזה.

אדרבא, אידיבידואליותו הקיצונית, היא, כנראה, שעמדה לו עמוקה היא ועשויה לחתור ולהפליג ולגעת בכל מיני תחומים. סדן-היצירה סוף-סוף אחד הוא, ואף גם זאת: המשורר הכורע תחת כובד משאו יש שהוא מוצא לו פורקן „בשאפו רוח בעולם אחר“, כרסקולניקוב בעולמו של מרמלדוב.

כמשורר-הוגה מאיר ליכטנבום את הדברים מבפנים, בניגוד למבקר המקצועי, התופס את הכל תפיסה חיצונית, שכלית-פופולר-ציסטית.

על גבי העטיפה אנו רואים אותם. הנה הנם! איש איש וער למו, איש איש וחזותי-הגותו, איש איש וסבלותיו. ועל כולם זה אשר הגדיל לסבול, הנראה „כמי שיצא מתוך קברו ותועה בתכריכים“ (עמ' 174). כי על כן צריך המס-תכל לשקול בדעתו היטב בטרם יאמר: יהי חלקי עמכם!

ג. שופמן